

Veritmantit

JO
NESBØ

★ Johnny
Kniga

Jo Nesbø

VERITIMANTIT

Suomentanut Outi Menna

★
Johnny
Kniga

COPYRIGHT © THE AUTHOR & H. ASCHEHOUG & CO. 2003

ALKUTEOS: MAREKORS

H. ASCHEHOUG & CO., OSLO 2003

SUOMENKIELINEN ENSIPAINOS 2006

JOHNNY KNIGA KUSTANNUS,
IMPRINT OF WERNER SÖDERSTRÖM CORPORATION,
PL 314 (KORKEAVUORENKATU 37), 00101 HELSINKI
ISBN 978-951-0-40937-4
PAINETTU EU:SSA

OSA I

I | Perjantai. Kanamuna

Talo oli rakennettu vuonna 1898 saviperäiselle tontille, joka oli painunut länsiosastaan hieman kasaan niin, että vesi valui kynnyksen yli läntisimmältä eli saranoiden puolelta. Se valui makuuhuoneen lattian poikki jättäen kostean vanan tammi-parkettiin, pyrkien koko ajan länttä kohti. Parkettiin painuneen loven kohdalla vesi pysähtyi hetkeksi lepäämään, ennen kuin takaa työntyvä vesi ajoi sen lattialistaa päin vikkelästi kuin pakoon juokseva rotta. Siinä virta jakautui kahteen suuntaan, vesi yritti tunkeutua lattialistan alle mutta pääsi varkain livah-tamaan sinne vasta löydettyään raon lautaparketin ja lattialis-tan välistä. Raossa oli kuningas Olavin muotokuvalla koristeltu viiden kruunun kolikko, joka oli painettu vuonna 1987, vuotta aiemmin kuin se oli pudonnut kirvesmiehen taskusta. Se oli noususuhdanteen aikaa, ullakkohuoneita kunnostettiin asun-noiksi uupumattomalla tahdilla, eikä kirvesmies ollut viitsinyt jäädä etsimään kolikkooan.

Vesi ei viivytellyt hakiessaan reittiä parketin alla olevan lat-tian läpi. Lukuun ottamatta vesivahinkoa joka sattui vuonna 1968, samana vuonna jolloin talon katto uusittiin, vanhat lat-tialaudat olivat maanneet paikallaan ja kuivuneet ja kutistu-neet kenenkään häiritsemättä vuodesta 1898 saakka sillä seu-

rauksella, että kahden sisimmän kuusilaudan välissä oli jo lähes puolen senttimetrin levyinen rako. Tästä raosta vesi valui tukipalkille ja sitä myöten edelleen länteen päin ja lopulta ulkoseinän sisään. Seinään päästyään vesi imeytyi laastiin, jonka oli sata vuotta aiemmin sekoittanut muurarimestari ja viiden lapsen isä Jacob Andersen. Andersen sekoitteli itse omat laastinsa ja rappauksensa, kuten kaikki muutkin oslolaiset muurarit niihin aikoihin. Sen lisäksi, että hän sekoitti laastiin omakätisesti määrittelemässään suhteessa kalkkia, hiekkaa ja vettä, hänellä oli erikoisuus: hän lisäsi seokseen hevosen jouhia ja sian verta. Jacob Andersen oli nimittäin sitä mieltä, että jouhet ja veri sitoivat laastia ja tekivät sen tavallista lujemmaksi. Idea ei ollut alun perin hänen omansa, hän oli kertonut päätään pudisteleville kollegoilleen. Hänen skotlantilaiset isänsä ja isoisänsä olivat käyttäneet aikanaan vastaavia raaka-aineita, joskin silloin lampaasta. Ja vaikka hän oli luopunut skotlantilaisesta sukunimestään ja vaihtanut sen oppimestarinsa sukunimeen, hän ei nähnyt mitään syytä heittää kaivoon kuudensadan vuoden aikana kertynyttä kokemusta. Jotkut muurarit pitivät hänen toimintaansa moraalittomana, toiset arvelivat hänen liittoutuneen paholaisen kanssa, mutta useimmat vain nauroivat hänelle. Kenties joku jälkimmäiseen joukkoon kuuluvista pani liikkeelle tarinan, joka jäi sitkeästi kiertämään kasvavassa kaupungissa, jonka nimi oli siihen aikaan Kristiania. Muuan Grünerløkkassa syntynyt hevosajuri oli mennyt naimisiin värmlantilaisen serkkunsa kanssa, ja he muuttivat yhdessä Seilduksgatalle yhden huoneen ja keittiön asuntoon kerrostaloon, jota muun muassa Andersen oli ollut rakentamassa. Pariskunnan esikoinen syn-

tyi maailmaan epäonnekseen tummatukkaisena ja ruskeasilmäisenä, ja koska vanhemmat olivat vaaleatukkaisia ja sinisilmäisiä – ja mies lisäksi luonteeltaan mustasukkainen – mies satoi vaimonsa eräänä yönä, vei tämän kellariin ja muurasi seinän sisään. Vaimon huudon vaimensi tehokkaasti paksu seinä, jonka sisällä hän oli sidottuna ja puristuksissa kahden laastikerroksen välissä. Mies oli ehkä ajatellut, että vaimo tukehtuisi lopulta hapenpuutteeseen, mutta jos laastilla jokin ominaisuus oli, niin se oli hengittävää. Epätoivoinen naisraukka oli kylliksi huudettuaan käynyt laastiseinän kimppuun pelkkiä hampaita apuna käyttäen. Ja olisi saattanut onnistuakin, koska sekoittaessaan laastiin verta ja joulia skottimuurari Andersen oli päättänyt vastaavasti säästää kallista kalkkia, ja lopputuloksena laasti oli niin haurasta, että se murtui joutuessaan vahvojen värmilantilaishampaiden hyökkäyksen kohteeksi. Mutta nainenpa ahnehti elämää niin, että hän ikäväkseen haukkasi laastista liian isoja suupaloja. Lopulta hän ei pystynyt enää puremaan, nie-laisemaan eikä sylkemään, ja hiekka, pikkukivet ja savenmuru-set tukkivat hänen ilmatiehyensä. Hänen kasvonsa muuttuivat sinisiksi, sydän löi aina vain hitaammin, ja kohta hän lakkasi kokonaan hengittämästä.

Useimmat olisivat sanoneet, että hän oli kuollut.

Mutta kiertävän myytin mukaan sian veren maku aiheutti sen, että onneton nainen luuli olevansa edelleen hengissä. Ja hän irrotti itsensä vaivatta köysistä, joilla hänet oli sidottu, ja työntyi seinän sisältä takaisin maan pinnalle. Osa Grünerløkkan vanhuksista muistaa vieläkin, kuinka heitä lapsina peloteltiin tarinalla sianpäisestä naisesta, joka kulki ympäriinsä veitsi

kädessä saalistamassa myöhään ulkona liikkuvia lapsia, koska hänen oli tunnettava suussa veren makua välttyäkseen katoamasta kokonaan. Tarinan muurarin nimi oli kuitenkin vain harvojen tiedossa, ja Andersen oli jatkanut kenenkään häiritsemättä erikoislaatuisen rappauslaastinsa valmistamista. Kun hän kolme vuotta nyt seinää pitkin valuvasta vedestä kärsivän talon muuraamisen jälkeen putosi rakennustelineeltä ja jätti jälkeensä kaksisataa kruunua sekä kitaran, kesti vielä melkein sata vuotta, ennen kuin muurarit alkoivat käyttää sementtiseoksissaan synteettisiä, hiusmaisia kuituja ja milanolaisessa laboratoriossa saatiin selville, että Jerikon muurien vahvistamiseen oli aikanaan käytetty verta ja kamelinkarvaa.

Suurin osa vedestä ei kuitenkaan imeytynyt seinään vaan jatkoi matkaansa alaspäin. Vesi ei nimittäin suostu olemaan valumatta alaspäin eikä savu nousematta ylöspäin. Aluksi vesi imeytyi tukipalkkien väliseen kokkareiseen ja murenevaan eristeerrokseen, mutta kun vettä tuli lisää eikä kerros kyennyt imemään enempää, vesi jatkoi valumistaan ja kasteli läpikotaisin heinäkuun 11. päivänä 1898 ilmestyneen Aftenposten-sanomalehden, jossa kerrottiin että rakennusalan noususuhdanne Kristianiassa oli todennäköisesti saavuttanut huippunsa ja että häikäilemättömille kiinteistökeinottelijoille oli toivottavasti koitamassa ankeammat ajat. Sivulla kolme luki, ettei poliisi ollut päässyt lainkaan eteenpäin tutkiessaan edellisviikolla kylpyhuoneestaan kuoliaaksi puukotettuna löytyneen nuoren ompelijattaren murhaa. Toukokuussa oli Akerselvasta löydetty kuolleena vastaavalla tavalla silvottu tyttö, mutta poliisi ei suostunut paljastamaan, olivatko tapaukset yhteydessä toisiinsa.

Sanomalehdestä vesi valui edelleen lautojen raoista alas-päin sisäkaton maalipinnan alle. Koska pinta oli halkeillut vuonna 1968 sattuneen vesivahingon yhteydessä, vettä tihkui halkeamista pisaroiksi, jotka killuivat paikoillaan, kunnes ne olivat niin painavia, että pintajännite joutui antamaan periksi painovoimalle, jolloin ne irtosivat katosta ja putosivat vapaasti kolme metriä ja kahdeksan senttimetriä. Sen jälkeen veden matka päättyi. Veteen.

Vibeke Knutsen imi tupakkaa posket lommolla ja puhalsi savun ulos neljännen kerroksen avoimesta ikkunasta. Oli iltapäivä, ja kuuma ilma kohosi ylöspäin takapihan auringon lämmittämältä asfaltilta kuljettaen savua vähän matkaa mukanaan pitkin vaaleansiniseksi maalattua ulkoseinää. Talon toiselta puolelta kantautui silloin tällöin ohi ajavien autojen ääniä yleensä vilkkaasti liikennöidyltä Ullevålsveieniltä. Mutta nyt oli lomasesonki ja kaupunki oli lähes tyhjillään. Kärpänen makasi ikkunalaudalla kaikki kuusi jalkaa ilmassa. Se ei ollut raukka tajunnut lähteä pois kuumuudesta. Asunto oli kadun puolelta viileämpi, mutta Vibeke ei pitänyt näkymästä, joka sieltä avautui. Keskushautausmaa, Vår Frelsers gravlund. Täynnä kuuluisia ihmisiä. Kuolleita kuuluisia ihmisiä. Talon ensimmäisessä kerroksessa oli kauppa, jossa myytiin kyltin mukaan »monumentteja» eli siis hautakiviä. Lähellä kohderyhmää, kuten sanotaan.

Vibeke painoi otsansa viileää ikkunalasia vasten.

Hän oli ollut iloinen, kun helteet alkoivat, mutta ilo oli laantunut melko nopeasti. Hän oli alkanut jo kaivata viileämpiä öitä ja ihmisvilinää kaduilla. Tänään galleriassa oli käynyt

viisi asiakasta ennen lounasta ja kolme lounaan jälkeen. Hän oli polttanut puolitoista askillista savukkeita ihan vain jotain tehdäkseen, ja pulssi oli kohonnut taivaisiin ja kurkku oli tullut niin kipeäksi, ettei hän ollut pystynyt puhumaan, kun pomo oli soittanut kysyäkseen miten menee. Silti hän oli hädin tuskin ehtinyt kotiin ja saanut perunat kiehumaan, kun hänen teki taas mieli tupakkaa.

Vibeke oli lopettanut tupakoinnin kaksi vuotta sitten tavattuaan Andersin. Anders ei ollut pyytänyt häntä lopettamaan. Päinvastoin. Kun he tutustuivat toisiinsa Gran Canarialla, Anders oli jopa pummannut häneltä tupakan. Huvin vuoksi. Ja kun he olivat muuttaneet yhteen vain kuukausi sen jälkeen kun he olivat palanneet Osloon, Anders oli lähes ensi töikseen sanonut, että heidän suhteensa kestäisi kyllä kohtuullisen määrän passiivista tupakointia. Ja että syöpätutkijat taatusti liioittelivat. Ja että hän tottuisi pian tupakalta haiseviin vaatteisiin. Seuraavana päivänä hän oli tehnyt päätöksensä. Kun Anders muutamaa päivää myöhemmin oli todennut päivällispöydässä, ettei hän ollut pitkään aikaan nähnyt Vibeken polttavan, Vibeke oli sanonut, ettei hän oikeastaan ollut koskaan ollutkaan tupakkaihmissä. Anders oli hymyillyt, kumartunut pöydän yli ja silitänyt hänen poskeaan:

»Tiedätkö mitä, Vibeke? Minulla oli sellainen tunne heti alusta saakka.»

Hän kuuli kuplivaa ääntä takanaan olevasta kattilasta ja vilkaisi savuketta. Vielä kolme henkosta. Hän veti ensimmäisen. Se ei maistunut miltään.

Hän ei muistanut tarkkaan, milloin hän oli aloittanut tupa-

koimisen uudestaan. Ehkä viime vuonna, suunnilleen silloin kun Anders oli ruvennut viipymään pitempään työmatkoillaan. Vai oliko se heti uudenvuoden jälkeen, kun Anders oli alkanut tehdä ylitöitä lähes joka ilta? Johtuiko se siitä, että hän oli onneton? Oliko hän onneton? He eivät riidelleet koskaan. Eivät he harrastaneet seksiäkään juuri koskaan, mutta se johtui siitä, että Anders teki niin paljon töitä, Anders oli selittänyt ja jättänyt aiheen sikseen. Ei niin, että hän olisi erityisemmin kaivannut seksiä. Silloin harvoin, kun he innottomasti rakastelivat, tuntui siltä kuin Anders ei olisi ollut kokonaan läsnä. Mistä hän taas oli vetänyt sen johtopäätöksen, ettei hänenkään tarvinnut olla kokonaan läsnä.

Mutta he siis eivät riidelleet. Anders ei halunnut kenenkään korottavan ääntään.

Vibeke katsoi kelloa. Varttia yli viisi. Missä Anders oikein viipyi? Kyllä mies yleensä ainakin ilmoitti, jos aikoi olla töissä myöhempään. Hän tumppasi savukkeen, pudotti sen takapihalle, kääntyi hellaan päin ja katsoi perunoita. Hän kokeili haarukalla kaikkein suurinta. Melkein kypsä. Kuplivan veden pinnalla kellui muutamia pieniä, mustia klönttejä. Kummallista. Tulivatko ne perunoista vai kattilasta?

Hän yritti juuri miettiä, mihin oli käyttänyt kattilaa viimeksi, kun ulko-ovi kävi. Eteisestä kuului puuskuttavaa hengitystä, kengät potkaistiin pois jalasta. Anders tuli keittiöön ja avasi jääkaapin.

»No?» hän sanoi.

»Jauhelihapihvejä.»

»Okei...» Ääni nousi loppua kohti kuulostaen kysymyk-

seltä, jonka Vibeke osasi arvata melko tarkalleen. Taasko lihaa? Eikö meidän pitäisi syödä vähän useammin kalaa?

»Kai sekin käy», Anders totesi välinpitämättömästi ja kumartui katsomaan kattilaan.

»Mitä sinä olet tehnyt, sinähän olet likomärkä hiestä?»

»En ehdi treenata tänä iltana, joten pyöräilin Sognsvannetille ja takaisin. Mitä nuo klimpit ovat?»

»En tiedä», Vibeke vastasi. »Huomasin ne vasta äsken.»

»Et tiedä vai? Etkö sinä ollut joskus melkein kokkinakin?»

Salamannopeasti Anders nappasi yhden klimpeistä etusormen ja peukalon väliin ja työnsi sormet suuhunsa. Vibeke tuijotti Andersin takaraivoa. Ohutta, ruskeaa tukkaa, johon hän oli aluksi ollut ihastunut. Se oli siisti ja sopivan lyhyt. Kammattu sivujakaukselle. Anders oli näyttänyt niin kunnolliselta. Mieheltä, jolla oli tulevaisuus. Johon mahtui muitakin kuin hän.

»Miltä se maistuu?» Vibeke kysyi.

»Ei miltään», Anders sanoi yhä kattilan ylle kumartuneena. »Kananmunalta.»

»Kanamunalta? Mutta minähän pesin kattilan...»

Yhtäkkiä hän keskeytti puheensa.

Anders kääntyi katsomaan. »Mitä nyt?»

»Jotain... tippuu.» Hän osoitti Andersin päälakea.

Anders kurtisti otsaansa ja vei käden päälaelleen. Sitten, aivan kuin käskystä, he kääntyivät kumpikin tuijottamaan kattoon. Valkoisessa öljymaalissa roikkui kaksi pisaraa. Vibekellä oli huono näkö, eikä hän varmasti olisi edes erottanut pisaroita, jos ne olisivat olleet värittömiä. Mutta ne eivät olleet värittömiä.

»Camillalla on näköjään käynyt vesivahinko», Anders

sanoi. »Mene sinä ylös soittamaan ovikelloa, niin minä käyn hakemassa huoltomiehen.»

Vibeke tuijotti kattoa silmiään siristäen. Sitten hän katsoi kattilassa kelluvia klönttejä.

»Herrajumala», hän henkäisi ja tunsi taas kerran pulssinsa kohoavan taivaisiin.

»No mitä nyt?» Anders kysyi.

»Käy hakemassa se huoltomies. Menkää te yhdessä soittamaan ovikelloa. Minä soitan sillä aikaa poliisille.»

2 | Perjantai. Lomalista

Poliisitalo, Oslon poliisipiirin päätoimisto Grønlandin kaupunginosassa sijaitsi rinteessä, joka vietti Grønlandista ylös Tøyeniä kohti, ja sieltä avautui näkymä kantakaupungin itäisimpään osaan. Talo oli rakennettu lasista ja teräksestä ja se valmistui vuonna 1978. Se ei ollut kallellaan mihinkään suuntaan, se oli täydellisen vaakasuorassa, ja arkkitehdit Telje-Torp-Aasen olivat saaneet kunniakirjan suunnittelutyöstään. Puhelinasentaja, joka veti tele- ja tietoliikennekaapeleita rakennuksen kahteen toimistosiipeen, joista toinen oli seitsemän- ja toinen yhdeksänkerroksinen, oli saanut sairaseläkkeen ja torut isältään pudottuaan telineeltä ja katkaistuaan selkäänsä.

»Jo seitsemän sukupolven ajan me olemme olleet muureita ja tasapainoilleet maan ja taivaan välissä, kunnes painovoima on pakottanut meidät alas. Isoisäni yritti paeta kirousta, mutta se seurasi häntä Pohjanmeren toiselle puolelle. Sinä päivänä kun sinä synnyit, vannoin itselleni, ettet joutuisi kokemaan samanlaista kohtaloa. Ja luulin jo onnistuneeni. Puhelinasentaja. Mitä helkkarin tekemistä puhelinasentajalla on kuu-den metrin korkeudella maasta?»

Ja juuri kyseisen pojan asentamissa johdoissa kulkevaa kuparilankaa pitkin kulki signaali tänäänkin hälytyskeskuk-

sesta tehdasvalmisteisesta sementtiseoksesta valettujen kerrosten läpi ylös kuudenteen kerrokseen, väkivaltaosaston osastopäällikkö Bjarne Møllerin työhuoneeseen, missä Møller täälläkin hetkellä istui pohtimassa, odottiko hän iloiten vai peläten pian edessä olevaa perhelomaa mökissä, jonka hän oli vaimonsa kanssa vuokrannut Osista, Bergenin lähistöltä. Heinäkuinen Os tarkoitti mitä todennäköisimmin surkeaa säätä. Ei Bjarne Møllerillä sinänsä ollut mitään sitä vastaan, että hän joutuisi vaihtamaan Osloon luvatus helleaallon pieneen tihkusateeseen. Mutta kahden erittäin vilkkaan pikkupojan viihdyttäminen kaatosateessa ilman muita apuvälineitä kuin korttipakka, josta puuttui herttajätkä, saattaisi osoittautua vaativaksi tehtäväksi.

Bjarne Møller oikaisi pitkät jalkansa ja raaputti korvantaustaan kuunnellessaan viestiä.

»Miten he huomasivat sen?» hän kysyi.

»Alakerran naapurin katto vuoti», vastasi ääni hälytyskeskuksesta. »Huoltomies ja naapuri soittivat ovikelloa, ja kun kukaan ei tullut avaamaan eikä ovi ollut lukossa, he menivät sisään.»

»Selvä. Lähetän meiltä kaksi miestä paikan päälle.»

Møller sulki puhelimen, huokaisi ja alkoi selata sormellaan työpöydällä muovin alla olevaa työvuorolistaa. Puolet osaston työntekijöistä oli lomalla. Sama juttu joka kesä. Ei niin, että se olisi tiennyt mitään vaaraa Oslon asukkaille, koska myös rikolliset tuntuivat arvostavan lomailua heinäkuussa, joka oli todella hiljaista aikaa väkivaltaosaston tutkittaviksi lankeavien rikosten osalta.

Møllerin sormi pysähtyi Beate Lønnin nimen kohdalle.

Hän näppäili Kjølberggatalta sijaitsevan rikosteknisen laboratorion puhelinnumeron. Kukaan ei vastannut. Hän odotti, kunnes puhelu välittyi keskukseen.

»Beate Lønn on laboratoriossa», heleä ääni kertoi.

»Møller täällä, väkivaltaosastolta. Yhdistäisitkö hänelle.»

Møller odotti. Karl Weber, äskettäin eläkkeelle jäänyt rikosteknisen osaston johtaja oli rekrytoinut Beate Lønnin väkivaltaosastolta rikostekniselle. Møller tulkitsi sen taas yhdeksi todisteeksi uusdarwinistiselle teorialle, jonka mukaan yksilöä ajoi eteenpäin ainoastaan tarve välittää eteenpäin omia geenejään. Joita Beate Lønnillä ilmeisestikin oli Weberin mielestä kasapäin. Ensi silmäyksellä Karl Weber ja Beate Lønn saattoivat tosin vaikuttaa hyvinkin erilaisilta. Weber oli kärtytyisä ja äkkipikainen, Lønn taas puolestaan pieni harmaa hiirulainen, joka juuri poliisikoulusta valmistuttuaan oli punastunut heti, kun joku puhui hänelle. Mutta heidän poliisigeeninsä olivat täsmälleen samanlaisia. He olivat kumpikin intohimoista tyyppiä, joka heti saaliin haistettuaan pystyi sulkemaan kaiken ja kaikki ulkopuolelleen ja keskittymään pelkästään tekniseen johtolankaan, aihetodisteeseen, videonauhaan, epämääräisiin tuntomerkkeihin, kunnes niiden merkitys lopulta alkoi hahmottua tavalla tai toisella. Pahat kielet väittivät, että Weber ja Lønn kuuluivat laboratorioon eivätkä ulos ihmisten pariin, missä rikostutkijan ihmistuntemus oli usein olennaisempaa kuin yksittäinen jalanjälki tai takista irronnut langanpätkä.

Weber ja Lønn olivat samaa mieltä laboratorioon liittyvästä asiasta, mutta eivät siitä, mitä muut sanoivat jalanjäljistä ja irronneista langanpätkistä.

»Lønn.»

»Hei, Beate. Bjarne Møller. Häiritseenkö?»

»Totta kai häiritset. Mitä asiaa?»

Møller selosti tilanteen lyhyesti ja antoi Beatelle osoitteen.

»Lähetän täältäkin kaksi miestä», hän sanoi.

»Ketekä?»

»Riippuu siitä, keitä onnistun löytämään. On näet lomase-sonki pahimmillaan.»

Møller lopetti puhelun ja jatkoi listan selaamista.

Sormi pysähtyi Tom Waaleriin.

Lomapäivien kohdalla ei ollut ainoatakaan merkintää. Bjarne Møller ei siitä yllätynyt. Toisinaan tuntui siltä, ettei apu-laispoliisipäällikkö Tom Waaler pitänyt lomaa koskaan, niin, hyvä jos hän kävi välillä nukkumassa. Rikostutkijana mies oli yksi osaston vahvimmistä korteista. Aina paikalla, aina jäljillä ja lähes aina hyvin tuloksin. Ja päinvastoin kuin toinen parhaista rikostutkijoista Tom Waaler oli luotettava, hänellä oli tahraton rikosrekisteri ja kaikki kunnioittivat häntä. Lyhyesti sanottuna: parempaa alaista sai hakea. Ja koska Tom oli lisäksi ilmiselvää johtaja-ainesta, oli ennustettavissa, että hän siirtyisi aikanaan Møllerin paikalle POP:n – poliisiosaston päällikön – tehtävään.

Møllerin puhelimen signaali kulki ohuiden seinien läpi.

»Waler», vastasi metallilta kalskahtava ääni.

»Møller. Me...»

»Ihan pieni hetki, Bjarne. Lopetan ensin toisen puhelun.»

Bjarne Møller rummutti pöytää sormilla odottaessaan. Tom Waalerista saattaisi tulla väkivaltaosaston kaikkien aikojen nuorin osastopäällikkö. Iästäkö se johtui, että Møller oli välillä

huolissaan ajatellessaan vastuun osaston toiminnasta jäävän juuri Tomin käsiin? Vai olivatko syynä kaksi aiemmin tapahtunutta ampumavälikohtausta? Apulaispoliisipäällikkö oli kahdesti tarttunut aseeseen pidätystä suorittaessaan, ja yhtenä poliisivoimien parhaista ampujista hän oli osunut kuolettavasti kummallakin kerralla. Mutta Møller tiesi, että kyseiset välikohdatukset saattaisivat paradoksaalista kyllä viime kädessä ratkaista osastopäällikön valinnan Tom Waalerin eduksi. Poliisitoimen erityisvalvontayksikkö ei ollut löytänyt näyttöä, jonka mukaan Tom Waaler ei olisi ampunut itsepuolustukseksi, vaan päinvastoin todennut, että tämä oli molemmissa tapauksissa osoittanut hyvää harkintaa ja toimintakykyä kriittisessä tilanteessa. Voisiko esimiesasemaan pyrkivä poliisi enää toivoa itselleen parempaa suositusta?

»Pahoittelen, Møller. Puhuin matkapuhelimessa. Miten voin auttaa?»

»Meille olisi hommia.»

»Vihdoinkin.»

Puhelu oli ohi kymmenessä sekunnissa. Nyt puuttui enää työpari Waalerille.

Møller oli ajatellut ylikonstaapeli Halvorsenia, mutta listassa luki, että tämä oli lomalla perheensä luona Steinkjerissä.

Hän jatkoi listaa alaspäin. Lomalla, lomalla, sairaana.

Osastopäällikkö päästi raskaan huokauksen sormen pysähtyessä nimeen, jota hän oli viimeiseen saakka toivonut pystyvänsä välttämään.

Harry Hole.

Erakko. Juoppo. Osaston *enfant terrible*. Mutta – Tom

Waalerin ohella – kuudennen kerroksen taitavin rikostutkija. Ellei näin olisi ollut, ja ellei Bjarne Møller olisi vuosien mittaan alkanut jollakin perverssillä tavalla nauttia oman asemansa vaarantamisesta isokokoisien, alkoholisoituneen poliisin takia, Harry Hole olisi lentänyt ulos poliisivoimista jo aikapäiviä sitten. Normaalitylanteessa hän olisi soittanut hommasta Harrylle heti ensimmäisenä, mutta tällä kertaa tilanne ei ollut normaali.

Tai oikeammin sanottuna: tilanne oli tavallista epänormaaliempi.

Kaikki oli kärjistynyt neljä viikkoa sitten. Sen jälkeen kun Harry oli talvella ottanut uudestaan tutkittavakseen Ellen Gjeltenin tapauksen, Harryn lähimmän työtoverin, joka oli hakattu kuoliaaksi Akerselvan rannalla, hänen kiinnostuksensa muihin juttuihin oli lopahtanut täysin. Ongelmana siinä oli se, että kyseinen juttu oli selvitetty jo aikoja sitten. Mutta Harry oli uppoutunut työhönsä yhä maanisemmalla tarmolla, ja Møller oli rehellisesti sanottuna alkanut huolestua hänen mielenterveydestään. Noin kuukausi sitten juttu oli huipentunut siihen, että Harry oli marssinut hänen luokseen selostamaan ällistyttäviä salaliittoteorioitaan. Mutta loppujen lopuksi ei ollut mitään, mikä olisi tukenut tai edes antanut aihetta epäillä todeksi mielikuvituksellisia syytöksiä, joita Harry esitti Tom Waalearia vastaan.

Sen jälkeen Harry oli kadonnut. Muutaman päivän kuluessa Møller oli soittanut Schrøderin kapakkaan ja saanut tietää juuri sen mitä pelkäsikin: Harry oli taas ratkennut ryyppäämään. Møller oli kirjannut Harryn lomalistaan peittääkseen luvattoman poissaolon. Jälleen kerran. Yleensä Harrysta alkoi

kuulua elonmerkkejä viikon putken jälkeen. Nyt oli kulunut neljä viikkoa. Loma oli ohi.

Møller katsoi puhelinta, nousi ja meni ikkunan luo. Kello oli puoli kuusi, ja siitä huolimatta Poliisitalon edustalla oleva puisto oli lähes autio, vain jokunen rannalta palaava auringonpalvoja oli ulkona uhmaamassa paahtavaa hellettä. Grønlandsleiretissä istui pari orpoa kauppiasta markiisin alla vihannelaariensa vieressä. Jopa autot – olemattomasta ruuhkasta huolimatta – ajoivat tavallista hitaammin. Møller silitti tukkaansa taaksepäin pitkin päälakea, tapa oli seurannut häntä koko elämän ajan, mutta vaimo oli käskenyt hänen hankkiutua siitä eroon, koska joku saattaisi epäillä hänen peittelevän alkavaa kaljuaan. Eikö hänellä todellakaan ollut muita vaihtoehtoja kuin Harry? Møller katseli miestä, joka hoiperteli Grønlandsleiretiä alaspäin. Hän veikkasi tämän yrittävän Ravneniin. Hän veikkasi, ettei tätä päästettäisi sisään. Hän veikkasi miehen päätyvän lopulta Boxeriin. Ravintolaan, jossa oli pantu lopullinen piste Ellenin tapauksen tutkinnalle. Ja kenties samalla Harryn poliisuralle. Møller oli paineen alla, hänen olisi pian tehtävä päätös siitä, miten hän toimisi Harryn suhteen. Mutta sitä ei tarvinnut tehdä heti, nyt oli saatava tämä tutkinta käyntiin.

Møller nosti kuulokkeen käteensä ja tuli ajatelleeksi, että hän oli aikeissa panna Harryn ja Tom Waalerin tutkimaan samaa juttua. Kirottu lomasesonki. Sähköinen impulssi kulki Telje-Torp-Aasenin suunnittelemaasta monumentista järjestäytyneen yhteiskunnan läpi ja pysähtyi soimaan paikassa, jossa vallitsi täysi kaaos. Se paikka oli asunto Sofies gatella.

»Juonenpunojana Nesbø
on miltei ilmiömäinen.»
– Keskipohjalainen

 Johnny
Kniga

ISBN 978-951-0-40937-4

kl 84.2 HARRY HOLE #5

WWW.JOHNNYKNIGA.FI

9 789510 409374